

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 347/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **JASPLASTIK-SK spol. s r. o.**, Matúškovo 913, IČO 36 242 578, zastúpenej advokátskou spoločnosťou **KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s. r. o.**, Dunajská 32, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miloš Kvasňovský, proti postupu Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-226/NKA-BA4-2020 a jeho uzneseníu z 10. septembra 2020 a proti postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/4 Gn 200/20/1000 a jeho uzneseníu z 5. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-226/NKA-BA4-2020 (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) a jeho uznesením z 10. septembra 2020 a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/4 Gn 200/20/1000 a jeho uznesením z 5. novembra 2020 a zároveň požaduje napadnuté uznesenia zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka prostredníctvom svojho štatutárneho zástupcu 16. júna 2020 oznámila národnej kriminálnej agentúre skutočnosti nasvedčujúce spáchaniu trestného činu. Vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry trestné oznámenie sťažovateľky vyhodnotil ako také, ktoré bolo podané pre podozrenie zo spáchania pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1k § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iných,

ktorého sa mala dopustiť správkynia

, ktorá mala 15. apríla 2016 do súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu zapísať fiktívnu pohľadávku voči sťažovateľke v celkovej výške 45 352 196,01 eur s príslušenstvom, ktorú následne aj napriek jej vedomosti o neexistencii tejto pohľadávky uplatnila 20. apríla 2016 žalobou v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 35 C 199/2016, ktorý v predmetnej veci rozhodol 27. januára 2020 neprávoplatným rozsudkom v neprospech sťažovateľky, ktorá by v prípade nadobudnutia právoplatnosti označeného rozhodnutia bola povinná zaplatiť „*podozrivej*“ sumu 45 352 196,01 eur s príslušenstvom, pričom na základe odvolania sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu bude o veci rozhodovať odvolací Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“).

3. Trestné oznámenie sťažovateľky národná kriminálna agentúra uznesením z 10. septembra 2020 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietla.

4. Proti rozhodnutiu národnej kriminálnej agentúry podala sťažovateľka opäť prostredníctvom svojho konateľa sťažnosť, ktorú špeciálna prokuratúra uznesením z 5. novembra 2020 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Rozhodnutia národnej kriminálnej agentúry a špeciálnej prokuratúry, ako aj postupy predchádzajúce ich vydaniu sťažovateľka považuje za neodôvodnené a nezákonné, a to v takom rozsahu, že nimi malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na inú právnu ochranu.

6. Sťažovateľka tvrdí, že dôvody, na ktorých sú napadnuté rozhodnutia založené, zjavne popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky a sú v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti.

7. Podľa sťažovateľky konajúce orgány činné v trestnom konaní svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom priečiacim sa zákonu. Ich právny názor a postup podľa nej popiera logiku zákona a ideu spravodlivosti. Takýto postup považuje za postup porušujúci základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

8. Sťažovateľka predovšetkým tvrdí, že sumu, na zaplatenie ktorej bola zaviazaná neprávoplatným rozhodnutím okresného súdu z 27. januára 2020 (45 352 196,01 eur), už zaplatila na podklade vystavených faktúr za zmluvne dohodnuté plnenie v rámci kruhového obchodovania s derivátmi (komodita – el. energia). Zaplatila ju dodávateľovi a komoditu ďalej predala odberateľovi. Kupujúci za uvedené plnenie zaplatil a predal ďalej tretej osobe. Všetky účtovné operácie a úhrady boli zrealizované, o čom má svedčiť aj účtovníctvo zúčastnených obchodných spoločností a audítorské správy.

9. V danom prípade podľa sťažovateľky došlo k takému krajnému stavu, že bolo potrebné využiť prostriedky trestného práva, pretože má na základe rozhodnutia súdu zaplatiť niekomu určitú sumu aj napriek tomu, že na podklade účtovných dokladov, audítorskej správy a výpovedí svedkov nikomu nič nedlží a svoj záväzok už riadne a v celosti vysporiadala. Podľa sťažovateľky ide o absurdnú situáciu, ktorej pozadie „*musí mať nepochybne trestnoprávnu rovinu a to či už na strane žalobcu v uvádzanom súdnom konaní, na strane súdu alebo na strane akejkoľvek tretej osoby*“.

10. Vyšetrovateľovi národnej kriminálnej agentúry sťažovateľka vytýka, že v konaní nezabezpečil dôležitý podklad pre rozhodnutie, ktorým je účtovníctvo obchodnej spoločnosti, ktorej nárok má byť predmetom plnenia. Rovnako za nedostatok sťažovateľka považovala nevykonanie výsluchu (bývalého) štatutárneho orgánu obchodných spoločností, ktoré so sťažovateľkou obchodovali v čase vzniku tvrdenej pohľadávky. Tieto osoby mali byť v predmetnej trestnej veci vypočuté. Ich výpovede boli zásadné pre ďalšie konanie vo veci, pretože sama správkyňa konkurznej podstaty sa vyjadrila, že nevie, ako „to vzniklo“, nebola pri uzatváraní zmlúv a realizácii obchodov a hlavne preto, že „nerozumie ekonomike“, inak by jej bolo z účtovných dokladov zrejmé, že všetko je v poriadku a súdny spor nikdy nemal byť.

11. Vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry založil podľa sťažovateľky svoje rozhodnutie na celkom zjavne nedostatočných základoch. V zmysle audítorských správ, ako aj z tvrdení bývalej konateľky obchodného partnera sťažovateľky vyplýva, že žiadna pohľadávka nejestvuje. Preto je pre sťažovateľku nepochopiteľné, ako môže nejestvujúcu pohľadávku niekto uplatniť žalobou, a čo viac, súd ju žalobcovi prvostupňovým rozhodnutím priznal.

12. Vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry vyhodnotil situáciu ako vec v rovine súkromného práva, a nie takého významu, aby sa ňou ďalej zaoberal. Podľa sťažovateľky ale z odôvodnenia uznesenia nie je zrejmé, ako a prečo došiel k uvedenému konštatovaniu s prihliadnutím na to, že nezabezpečil najpodstatnejšie dôkazné prostriedky, ktoré navrhovala sťažovateľka ako oznamovateľka a bez ktorých nie je objektívne možné relevantne a komplexne posúdiť danú situáciu, samozrejme to všetko na škodu sťažovateľky, ktorej nebola poskytnutá právna ochrana ani tým spôsobom, že by sa vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry o takto závažné skutočnosti zaujímal a začal trestné stíhanie vo veci, aby celú vec dôkladne vyšetril.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní a postupom, ktorý ich vydaniu predchádzal a ku ktorému malo dôjsť odmietnutím trestného oznámenia sťažovateľky bez náležitého preverenia všetkých relevantných skutočností.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva postupom a rozhodnutím národnej kriminálnej agentúry

14. Jedným zo základných pojmových znakov ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je princíp subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd

predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 149/04). Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

15. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu národnej kriminálnej agentúry z 10. septembra 2020 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ústavný súd uvádza, že sťažovateľka proti týmto podala riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej bola oprávnená rozhodnúť špeciálna prokuratúra, a preto v danej veci nastupuje princíp subsidiarity, keď právomoci ústavného súdu na ochranu namietaného porušenia základného práva sťažovateľky predchádzala právomoc iného orgánu verejnej moci, t. j. špeciálnej prokuratúry, ktorá bola nielen oprávnená, ale aj povinná poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľky v prípade, že do týchto neoprávnene – neprípustne zasiahol vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry, nad zákonnosťou postupu ktorého vykonáva dohľad práve aj na účel zabránenia takýmto zásahom.

16. Za týchto okolností ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako takú, na prerokovanie ktorej nemá právomoc, preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva postupom a rozhodnutím špeciálnej prokuratúry

17. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou pripomína, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

18. Ústavný súd tiež pripomína svoju judikatúru, v ktorej uviedol, že právo fyzickej (ani právnickej) osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť

z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, IV. ÚS 423/09). Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09). Inak povedané, právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je možné vykladať tak, že by garantovalo úspech v konaní či zaručovalo právo na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstavám sťažovateľa/ky.

19. Len pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na trestnom oznámení proti tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmirek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48].

20. Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011).

21. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti, že z právneho poriadku Slovenskej republiky, ako aj z právnych poriadkov mnohých členských krajín Európskej únie možno vyvodiť, že jedným z charakteristických znakov moderného právneho štátu je aj skutočnosť, že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09, III. ÚS 45/2010). Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych práv oznamovateľa trestného činu, resp. poškodeného (I. ÚS 68/2012). Pre účely ochrany individuálnych subjektívnych práv ustanovuje právny poriadok Slovenskej republiky osobitné právne inštitúty „netrestnej povahy“, ktorých uplatnenie má súkromnoprávny charakter a je plne v dispozícii osobe, ktorá tvrdí, že konaním inej osoby došlo k zásahu do konkrétnych subjektívnych práv. Ústavný súd teda vníma trestné právo ako prostriedok *ultima ratio* (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo sa podľa právnej teórie, ako aj súdnej praxe chápe aj ako zásada pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné.

22. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľka neúspech v súvislosti s ňou podaným trestným oznámením považovala za porušenie jej základného práva, avšak ako bolo uvedené, právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde

prokurátorom nemožno považovať za súčasť jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto k jeho porušeniu postupom a napadnutým uznesením špeciálnej prokuratúry nemohlo dôjsť.

23. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistil, že národná kriminálna agentúra na podané trestné oznámenie sťažovateľky reagovala v rámci postupu pred začatím trestného stíhania upraveného Trestným poriadkom (§ 196 až § 198 Trestného poriadku) zákonným spôsobom, a teda riadne plnila svoje povinnosti vyplývajúce z uvedených zákonných noriem, pritom vydala rozhodnutie, ktoré v rámci sťažnostného konania preskúmala špeciálna prokuratúra ako nadriadený orgán.

24. V odôvodnení uznesenia č. k. VII/4 Gn 200/20/1000-8 z 5. novembra 2020 špeciálna prokuratúra v prvom rade konštatovala, že vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry svoje rozhodnutie vecne správne odôvodnil, preto sa s jeho odôvodnením stotožnila a v podrobnostiach odkázala na závery z neho vyplývajúce. Rovnako vyhodnotila, že z obsahu trestného oznámenia sťažovateľky (jej konateľka), jeho doplnenia z 10. júla 2020 ani ďalších zabezpečených podkladov nevyplývalo podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona a ani iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona.

25. Špeciálna prokuratúra konštatovala, že zo spisového materiálu s poukazom na časovú postupnosť úkonov vyplynulo, že dôvodom podania trestného oznámenia bol práve neúspech sťažovateľky – žalovanej v civilnom spore, keďže ako žalovaná strana v súdnom konaní mala na vec iný názor a nesúhlasila s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Pripomenula pritom, že rozsudok okresného súdu z 27. januára 2020 dovedy nenadobudol právoplatnosť v dôsledku podania odvolania sťažovateľkou, o ktorom bude rozhodovať odvolací krajský súd.

26. Špeciálna prokuratúra poznamenala, že úlohou orgánov činných v trestnom konaní je objasňovať a vyšetrovať podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, pritom za také podozrenie nie je možné považovať samotnú skutočnosť, že správkyňa konkurznej podstaty úpadcu, postupujúc podľa vlastného právneho názoru, zapísala pohľadávku z obchodného vzťahu do súpisu majetku úpadcu, následne túto pohľadávku vymáha zákonnou cestou v súdnom konaní a civilný súd po vykonaní dokazovania jej žalobe vyhovie. Pokiaľ žalovaný v civilnom spore nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie, má možnosť brániť sa právnou cestou, a to podaním (riadneho alebo aj mimoriadneho) opravného prostriedku proti rozsudku súdu, čo sťažovateľka v predmetnej veci aj urobila. Nesúhlas s rozhodnutím súdu prvej inštancie vrátane nesúhlasu s postupom konajúceho sudcu z hľadiska určenia rozsahu dokazovania podľa špeciálnej prokuratúry rozhodne nie je dôvodom na konštatovanie podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, ak neboli zistené ďalšie okolnosti odôvodňujúce také podozrenie.

27. Špeciálna prokuratúra považovala za neprípustné, aby neúspešná strana v civilnom súdnom konaní (ktoré ani nebolo právoplatne ukončené) prostriedkami trestného práva vyvíjala nátlak či už na protistranu sporu alebo na konajúci súd v záujme dosiahnutia priaznivého výsledku.

28. K námietke sťažovateľky (jej štatutárneho zástupcu) týkajúcej sa postupu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry pred vydaním uznesenia o odmietnutí veci ohľadom toho, že nebol vypočutý štatutárny orgán obchodných spoločností (resp. členovia štatutárneho orgánu), ktoré so sťažovateľkou obchodovali a neboli zabezpečené účtovné a iné dokumenty na účel posúdenia obchodných transakcií, špeciálna prokuratúra považovala za potrebné uviesť, že vykonanie týchto

úkonov by bolo nad rámec potreby náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku).

29. Posúdenie charakteru a predmetu obchodovania medzi jednotlivými obchodnými spoločnosťami (deriváty alebo dodávky energie), určítosti a platnosti jednotlivých právnych úkonov vykonaných v rámci obchodného vzťahu, existencie právneho dôvodu peňažného plnenia zo strany príslušnej obchodnej spoločnosti, zákonných podmienok na vydanie bezdôvodného obohatenia a ďalších s vecou súvisiacich právnych otázok patrilo podľa špeciálnej prokuratúry do výlučnej kompetencie konajúcich civilných súdov.

30. Ústavný súd s prihliadnutím na obsah napadnutého rozhodnutia konštatuje, že špeciálna prokuratúra sa so všetkými pre rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky relevantnými, tak skutkovými, ako aj právnymi otázkami zaoberala a dala na ne adekvátne odpovede.

31. Jasne a zrozumiteľne uviedla, ktorú skutočnosť v danej veci považovala za určujúcu pre záver o potrebe odmietnutia trestného oznámenia sťažovateľky. V prvom rade malo ísť o vec, ktorá svojim predmetom nespadála do trestnoprávnej roviny. Orgány činné v trestnom konaní identifikovali, že impulzom podania trestného oznámenia sťažovateľkou bolo prvoinštančné rozhodnutie, vyznievajúce v jej neprospech vydané v dovtedy právoplatne nekonečnom civilnom konaní pred okresným súdom. Trestné oznámenie sa tak jednoznačne javilo ako prostriedok, ktorým sa sťažovateľka snažila o zvrátenie výsledku civilného konania. Takto zvolenú obranu však národná kriminálna agentúra a následne špeciálna prokuratúra neakceptovali a čo je z hľadiska uplatnenej ochrany základného práva dôležité, svoj názor, prečo tak urobili, zrozumiteľne odôvodnili. Ich argumentáciu pritom nemožno považovať za nedostatočnú alebo svojvoľnú. Práve naopak, ich záver je založený na racionálnej úvahe neodporujúcej elementárnej logike.

32. Pokiaľ sťažovateľka vytýka orgánom činným v trestnom konaní nezabezpečenie niektorých ňou označených dôkazných prostriedkov v rámci tzv. predprípravného konania, ústavný súd k tomu uvádza, že špeciálna prokuratúra síce stručne, ale predsa uviedla dôvody, pre ktoré to nepovažovala za potrebné. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia špeciálnej prokuratúry bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že zabezpečenie sťažovateľkou označených dôkazných prostriedkov a vykonanie dôkazov z nich vyplývajúcich by nemalo potenciál priniesť zmenu záverečného verdiktu o nevyhnutnosti odmietnutia trestného oznámenia sťažovateľky.

33. Je zřejmé, že špeciálna prokuratúra v konaní o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľky postupovala v zmysle zákonných ustanovení (§ 192 a nasl. Trestného poriadku) a jej rozhodnutie spĺňa náležitosti predpokladané Trestným poriadkom, v ktorých bol vyjadrený odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie špeciálnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať (obdobne napr. III. ÚS 474/2016, III. ÚS 147/2016).

34. Ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej súčasťou základného práva na inú právnu ochranu je (okrem iného) jemu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zákonom ustanoveným spôsobom sa zaoberať podaním, v ktorom dotknutá osoba

oznamuje skutočnosti podľa nej nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o vybavení takého oznámenia dotknutú osobu riadne vyrozumieť. Súčasťou tohto práva však nie je právo, aby orgány činné v trestnom konaní podaniu oznamovateľa vyhovelí v tom zmysle, že rozhodnú podľa jeho predstáv (I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09).

35. Pre rozhodnutie ústavného súdu preto bolo podstatné, že špeciálna prokuratúra sa v primeranom rozsahu zaoberala sťažnosťou sťažovateľky a o tejto riadne rozhodla, postupujúc pritom v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi. Právny názor, na ktorom je založené jej rozhodnutie, je podľa ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný. Vo vzťahu k sťažovateľke ako oznamovateľke trestného činu bol riadne splnený jej zákonný nárok na to, aby sa jej podaním kompetentné orgány zaoberali a aby ich vybavili.

36. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepovažuje postup špeciálnej prokuratúry a jej rozhodnutie za odporujúce ústavno-právnym princípom zakotveným v čl. 46 ods. 1 ústavy.

37. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

38. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti danej veci ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako takú odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu